
Congres agrarische bedrijfsopvolging 'Hoe bepaal jij je eigen koers?'

Op vrijdag 20 maart 2009 is in Utrecht het Congres agrarische bedrijfsopvolging gehouden, georganiseerd door de Rabobank rond het Rabo Opvolgers Perspectief (ROP, zie www.rabobank.nl/opvolgeragraris). Dit congres was een vervolg op het congres van 2006, wat destijds de aftrap van het ROP was. Inmiddels loopt het derde seizoen van dit traject, met in het eerste seizoen (2006/2007) negen groepen van ongeveer tien deelnemers, in het tweede seizoen (2007/2008) 14 groepen en in het lopende seizoen (2008/2009) ook ca 15 groepen. Rabobank Nederland probeert met dit congres de aandacht voor ROP bij zowel lokale banken als boeren en tuinders te verfrissen en versterken. Potentiële deelnemers zijn agrarische bedrijfsopvolgers die 2 tot 5 jaar voor de overname staan.

Op het congres stonden de drie onderdelen van ROP centraal, uitgelegd door trainers en toegelicht door oud-deelnemers van het traject:

1. De Rabo Opvolgers Spiegel
2. De Financiële Scan
3. De Rabo Opvolgers Training

Bij de Rabo Opvolgers Spiegel wordt een vragenlijst ingevuld die inzicht geeft in de persoonlijkheid van de opvolger. In een gesprek met een gedragsdeskundige van De Boer CS in Leeuwarden worden zwakke en sterke punten van de opvolger maar ook ambities en gevoeligheden verder doorgesproken.

In de Financiële Scan berekent de deelnemer hoeveel hij/zij moet lenen om het bedrijf over te kunnen nemen. Dat geeft een eerste inzicht hoe lang de polsstok is waarmee hij/zij kan springen. Dat is ook belangrijk voor het derde onderdeel, waarin plannen voor verdere bedrijfsontwikkeling worden gemaakt.

Dat derde onderdeel, de Rabo Opvolgers Training, is door het AgroCenter ontwikkeld in samenwerking met de trainers van NAJK. Deze trainers zijn ook door het AgroCenter getraind in het kader van ons 'train de trainers-principe' (vooral gericht zijn op R&D en grootschalige trainingen door andere partijen laten uitvoeren). In een programma van vijf dagen bouwen de deelnemers in groepen van ongeveer tien personen inzicht op in de drie O's (ondernemer, onderneming en omgeving), op hun missie, visie en doelstellingen en op de best passende strategie(ën). Zij maken een actieplan en leggen het geheel vast in een SMR (Strategisch Management Rapportage).

De toegevoegde waarde van het ROP-gebeuren is dat de deelnemers zich heel bewust worden van wie ze zijn, wat ze kunnen en willen en zelf keuzes leren maken wat ze daarmee doen richting bedrijfsopvolging en –ontwikkeling: een mooi stukje ondernemerschapontwikkeling, met een goede balans tussen

persoonlijke gesprekken en opdrachten enerzijds en groepsprocessen anderzijds.

[Bert Smit](#)